

TANTÁRGYI TEMATIKA

Latin nyelv 2.

Tantárgy neve: <i>Latin nyelv 2.</i>	Tantárgy Neptun-kódja: Levelező: AJJOT279L2 Tárgyfelelős intézet: <i>Jogtörténeti és Jogelméleti Intézet, Jogtörténeti Tanszék</i>
	Tantárgyelem: kötelező
Tárgyfelelős: <i>Dr. Petrasovszky Anna, egyetemi docens</i>	
Közreműködő oktató(k):	
Javasolt félév: <i>tavaszi félév</i>	Előfeltétel: AJJOT279L1, Latin nyelv 2
Óraszám/hét: <i>félévente 6</i>	Számonkérés módja: <i>aláírás, kollokvium</i>
Kreditpont: 2	Munkarend: <i>levelező</i>
<p>Tantárgy feladata és célja: <i>A latin nyelv kötelezően oktatott szaknyelv, melynek célja, hogy a hallgatók a képzési idő végére olyan ismeretekre tegyenek szert, aminek birtokában önállóan is képesek eligazodni a modern európai – kontinentális és angolszász – jogi kultúra latin gyökerű nyelvi világában. A grammatikai és speciális lexikai ismeretek elsajátításán túl a hallgatót hozzásegíti olyan készségek kifejlesztéséhez, melyek elengedhetetlenek a jogi szaknyelvvvel összefüggő magasabb szintű fogalmi-logikai gondolkodás megismeréséhez, tökéletesítéséhez. Ezzel párhuzamosan segítséget nyújt a római jog, az egyetemes, valamint a magyar állam- és jogtörténet alapvető fogalmi készletének, fontosabb latin nyelvű forrásainak megismeréséhez, az egyes jogágakhoz tartozó jogi szakkifejezések, jogelvek bemutatásához.</i></p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: tudás: T5,T13,T14, képesség: K2, K4,K9,K10,K16,K28, attitűd: A2, A3, A4, A5, autonómia és felelősség: F3,F5,</p>	
Tantárgy tematikus leírása:	
<p>Előadás:</p> <p>1. A tantárggyal kapcsolatos információk, Az igék imperfecta actiói (Lectio septima) A főbb rendhagyó igék (sum, esse, fui; possum, posse, potui) imperfecta actio-i. (Lectio octava), A jogtörténet latinitása</p> <p>2. A névmások (pronomina) szerepe a latin nyelvben I., Pronomen personale, pronomen reflexivum (Lectio octava), A római jog delictuális felelősséggel kapcsolatos kifejezései és azok továbbélése a büntetőjog fejlődéstörténetében</p> <p>3. A melléknevek rendszere a latin nyelvben, Az I-II és III. declinatióba tartozó melléknevek ragozása, a jelzős szerkezetek problematikája, (Lectio nona), A személyek jogának római jogi eredetű és a magyar jogtörténetben használt kifejezései I.</p> <p>4. Az igék perfecta actiói (különösen a praesens</p>	

perfectum activi/passivi alakok) (Lectio decima), A személyek jogának római jogi eredetű és a magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

5. A melléknevek fokozása (comparatio) és adverbiumok képzése (Lectio decima) A dologi jog római jogi és magyar jogtörténetben használt kifejezései I.

6. A IV és V. declinációba tartozó főnevek, Névmások (pronomina relativa, interrogativa, indefinita, demonstrativa) és a névmási melléknevek használata (Lectio undecima, Lectio duodecima) A dologi jog római jogi és magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

7. Az imperativus (Lectio duodecima) A kötelmi jog római gyökerű és magyar jogtörténetben használt kifejezései I.

8. Az igenevek (infinitivus, participium, gerundium supinum) (Lectio tertia decima, Lectio sexta decima) A kötelmi jog római gyökerű és magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

9. A deponens és semideponens igék és használatuk (Lectio quarta decima), Az örökési jog római jogi és a magyar jogtörténetben használt kifejezései I.

10. A számnevek (nomen cardinale, nomen ordinale) és a tőszámneves és sorszámneves kifejezések (Lectio quarta decima), Az örökési jog római jogi és a magyar jogtörténetben használt kifejezései II.

11. A körülírt igeragozás, a gerundium és gerundivumos szerkezet (Lectio quinta decima), A nemzetközi jogban használt latin kifejezések I.

12. A latin mondattan alapjai, Accusativus cum infinitivo (Lectio sexta decima) A nemzetközi jogban használt latin kifejezések II.

13. Nominativus cum infinitivo mondatszerkezet (Lectio sexta decima, Fontosabb jogelvek latinul I.

14. Ablativus absolutus (Lectio sexta decima) Fontosabb jogelvek latinul II.

Félévközi számonkérés módja és értékelése:

*A tantárgyból - elméleti jellegénél fogva - a félév során **aláírást** kell szerezni, amelynek feltétele az előadásokon való részvétel. A távolmaradás megengedett mértéke 1 alkalom. A további igazolt vagy igazolatlan hiányzás beszámolási kötelezettséget von maga után, amelynek teljesítése írásban vagy szóban, az oktatóval történő egyeztetés szerint történik.*

Kollokvium teljesítésének módja, értékelése:

A vizsgára bocsátás feltétele az aláírás megszerzése

A e-leckönyvi aláírás megszerzése után a hallgatók a vizsgaidőszakban az első és második félév anyagából szóbeli vagy írásbeli összevont vizsgát tesznek.

Az összevont vizsga anyaga:

1. Kiejtési szabályok, kiejtési rendszerek, helyesírás.
2. Főbb nyelvtani kifejezések.
3. A főnévragozás rendszere: I-V. declinatiók
4. Melléknevek ragozása.
5. Jelzős szerkezetek egyeztetése, ragozása.
6. Névmások (birtokos névmás, személyes névmás, vonatkozó névmás, mutató névmás)
7. A coniugatio rendszere; az ige szótári alakja; igeformák (imperfectum tő, perfectum tő, supinum tő);
8. Az infinitivuszok (infinitivus imperfectum activi és passivi).
9. Indicativus alakok ragozása (praesens imperfectum activi és passivi; praesens perfectum activi és passivi.)
10. Melléknév fokozás.
11. Adverbium képzése, fokozása.
12. A szenvedő mondat szerkezet.
13. Álszavak.
14. Számnevek
15. Participiumok (participium imperfectum activi; participium perfectum passivi, participium instans activi, participium instans passivi).
16. Gerundium.
17. Supinum.
18. Rendhagyó ige.
19. I-II. imperativus.
20. Jogi szak kifejezések: a római jogban gyökerező és az egyetemes valamint a magyar alkotmány- és jogtörténetben használt kifejezések, fontosabb jogelvek.

A vizsga értékelése öt fokozatú jeggyel történik. Jeles érdemjegy eléréséhez a tananyag legalább 90%-os, a jó érdemjegy eléréséhez a tananyag 80%-os, a közepes érdemjegy eléréséhez a tananyag 70%-os, az elégséges érdemjegy eléréséhez pedig a tananyag 60%-os elsajátítása a kívánatos.

Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további / sajátos módok, jellemzők: előadás, magyarázat, tematikus prezentáció/szemléltetés, megbeszélés, vita

Kötelező irodalom:

1. Latin nyelvi segédanyag – joghallgatók számára, Összeállította: Dr. Petrasovszky Anna http://jogikar.uni-miskolc.hu/jogtorteneti_tanszek_tansegedletek
2. Floyd L. Moreland and Rita M. Fleischer: *Latin: An Intensive Course*, University of California Press, Berkeley, Los Angeles, London, 1977.
3. Törvénytudományi Műszótár, közre bocsátja A Magyar Tudós Társaság, Második, Tetemesen Bővített Kiadás, Pesten, Eggenberger J. és Fiai Acad. Könyvnyomdájánál, 1874. <http://mek.oszk.hu/06200/06283.pdf>

Ajánlott irodalom:

1. Bánóczy Rozália - Rihmer Zoltán: *Latin nyelvkönyv joghallgatóknak*
2. Werbőczy István: *Tripartitum Opus Juris consuetudinarii Regni Hungariae*, M. Kir. Egyetemi Nyomda, Budapest. 1894.
3. a. Aaron X. Fellmenth and Maurice Horwitz: *Guide to Latin in International Law*, Oxford University Press, 2009.